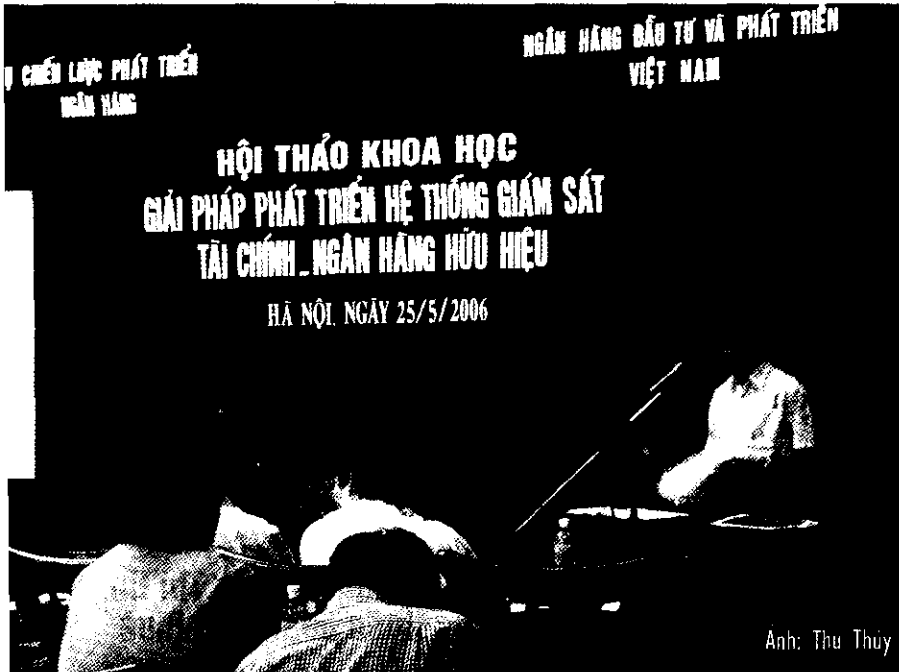

KIỂM SOÁT RỦI RO trong các ngân hàng thương mại

□ THU THUY

Hiện nay, dịch vụ tín dụng cho vay của các ngân hàng thương mại Việt Nam chiếm tỷ trọng trên 60% trong danh mục tài sản có. Do đó, song song với việc tăng trưởng tín dụng, nhiệm vụ đặt ra đối với hệ thống ngân hàng là phải chú trọng hơn nữa đến việc áp dụng các giải pháp kiểm soát và quản trị rủi ro, đảm bảo hoạt động an toàn, hiệu quả.

Rủi ro tín dụng

Theo Ông Nguyễn Hữu Thắng - Phó Giám đốc ban Kế hoạch Phát triển của Ngân hàng Đầu tư và Phát triển Việt Nam (BIDV), hiện nay, các ngân hàng thương mại Việt Nam đã quan tâm đến việc kiểm soát tỷ lệ tăng trưởng tín dụng và tập trung vào hiệu quả của các hoạt động tín dụng. Theo đó, quy trình tín dụng được thực hiện gần hơn với những chuẩn mực quốc tế. Tuy nhiên, tỷ lệ nợ quá hạn, nợ xấu trong tổng dư nợ của các NHTM Việt Nam vẫn còn ở mức cao hơn so với nhiều ngân hàng các nước trong khu

vực. Công tác cung cấp, khai thác và sử dụng thông tin tín dụng tại nhiều NHTM vẫn còn yếu. Có tình trạng, một khách hàng vay vốn tại nhiều ngân hàng thương mại nhưng không có sự kiểm tra, đánh giá về mức độ rủi ro và việc phân tích, đánh giá rủi ro còn nhiều bất cập, chưa hỗ trợ hiệu quả cho việc ra quyết định cho vay và thu hồi nợ.

Rủi ro ngoại hối

Cùng với những rủi ro trong hoạt động tín dụng, các ngân hàng thương mại còn phải đối mặt với những rủi ro ngoại hối. Trong năm 2003, 2004, cả 4

NHTM nhà nước đều có trạng thái ngoại hối mở. Một số ngân hàng có vị thế trường ngoại tệ, và một số lại có vị thế đoản ngoại tệ. Điều đó có nghĩa là dù tỷ giá có biến động theo chiều hướng nào đều gây bất lợi cho các ngân hàng. Nếu tỷ giá tăng thì những ngân hàng có vị thế đoản ngoại tệ bị thiệt hại và ngược lại.

Rủi ro trong thanh toán thẻ

Sự ra đời của các sản phẩm dịch vụ ngân hàng hiện đại đa tiện ích như : ATM, Internet Banking, Home Banking, PC Banking, Mobile Banking... đã mang lại những bước tiến đáng kể của các NHTM Việt Nam. Nhưng bên cạnh đó, những rủi ro về tác nghiệp và công nghệ, theo sau các dịch vụ thương mại điện tử cũng tăng theo, như: nạn hacker đối với phần mềm ngân hàng, dịch vụ ngân hàng ảo, vấn đề bảo mật thông tin... Hoạt động thanh toán thẻ thời gian vừa qua của các NHTM cũng cho thấy, Việt Nam đang được các tổ chức tội phạm thẻ trong khu vực nhắm tới như một "điểm đến màu mỡ". Trên 61% giá trị giả mạo trong hoạt động thanh toán thẻ là do thẻ giả, 19% do thẻ bị mất cắp và 11% do thất lạc, còn lại là do hoá đơn giao dịch bị in nhiều lần. Nguyên nhân chủ yếu là do các đơn vị chấp nhận thẻ chưa thực hiện đầy đủ các quy định, quy trình trong quá trình chấp nhận thanh toán thẻ. Đồng thời, do tốc độ tăng trưởng khách hàng sử dụng thẻ cao nên hệ thống cũng đã bắt đầu xuất hiện tình trạng quá tải, tình trạng giao dịch sử dụng thẻ không thực hiện được do lỗi đường truyền, do nghẽn mạch, gây ảnh hưởng đến uy tín, chất lượng sản phẩm và dịch vụ ngân hàng cung cấp.

Biện pháp kiểm soát rủi ro

An toàn, hiệu quả, phát triển bền vững, luôn là mục tiêu hướng tới của các NHTM nói riêng và hệ thống tài chính- ngân hàng nói chung. Phát biểu tại hội thảo về

"Giải pháp phát triển hệ thống giám sát tài chính-ngân hàng", Ông Nguyễn Hữu Thắng- Phó giám đốc ban Kế hoạch Phát triển của BIDV cho rằng: Để đạt được mục tiêu đó, các ngân hàng thương mại phải kịp thời triển khai việc xây dựng hệ thống xếp hạng tín dụng nhằm hỗ trợ cho quản trị rủi ro. Bên cạnh đó, cần đào tạo đội ngũ cán bộ có khả năng phân tích và dự báo các nhân tố ảnh hưởng đến sự biến động tỷ giá của các loại đồng tiền. Trên cơ sở đó, tính chính xác nhu cầu thanh khoản của ngân hàng để thực hiện dự trữ hợp lý, không nên để nguồn vốn quá dư thừa, gây lãng phí vốn. Đồng thời, phải dự báo tốt nhu cầu rút tiền của khách hàng trong từng thời kỳ để chủ động chuẩn bị nguồn vốn chi trả kịp thời.

Hiện nay, xu thế hội nhập kinh tế quốc tế và tự do hoá thương mại dịch vụ tài chính đang mở ra nhiều cơ hội nhưng cũng đặt các NHTM Việt Nam trước những thách thức không nhỏ. Theo thoả thuận vừa đạt được giữa Việt Nam và Mỹ, quanh vấn đề Việt Nam gia nhập WTO, Việt Nam cam kết sẽ mở cửa khu vực ngân hàng cho các công ty nước ngoài. Do đó, từ sau 2010, các ngân hàng Mỹ sẽ được phép thành lập ngân hàng con 100% vốn Mỹ tại Việt Nam, với điều kiện vốn điều lệ tối thiểu là 10 triệu USD. Ngoài ra, từng ngân hàng nước ngoài sẽ được phép nắm giữ 30% cổ phần tại các ngân hàng của Việt Nam, tăng so với mức quy định 10% hiện nay, các hạn chế đối với hoạt động của các ngân hàng nước ngoài tại Việt Nam cũng dần được dỡ bỏ. Như vậy, để tồn tại và phát triển trong môi trường có nhiều đối thủ cạnh tranh, các NHTM Việt Nam cần kiểm soát được rủi ro, trên cơ sở thực hiện những nguyên tắc cơ bản về giám sát ngân hàng của Ủy ban Basel. Theo đó, để nâng cao chất lượng quản lý tài sản, các ngân hàng phải đạt đến tỷ lệ Cooke. Tỷ lệ này quy định, số tiền cơ bản của một ngân hàng chia cho số tiền cho vay không thấp hơn 8%. (Tỷ lệ này trong các NHTM Việt Nam hiện nay vẫn còn ở mức dưới 5%.) Ngoài quy định tiêu chuẩn về tỷ lệ an toàn vốn tối thiểu, Basel còn khuyến khích các ngân hàng tự quản lý bằng việc áp dụng những phương pháp đánh giá nội bộ về nhu cầu sử dụng vốn, chú ý đến tình trạng rủi ro của ngân hàng trên cơ sở phân tích các yếu tố tác động của thị trường... ♦

Sở giao dịch Ngân hàng Ngoại thương Hà Nội

Ảnh: Đặng Ngọc Chiến

BIDV được Chính phủ chọn là ngân hàng phục vụ Hội nghị APEC 2006

Bắt đầu từ Hội nghị APEC SOM II, diễn ra tại Thành phố Hồ Chí Minh, Ngân hàng Đầu tư và Phát triển Việt Nam (BIDV) sẽ cung cấp các dịch vụ như: Mua bán và thu đổi ngoại tệ với 6 loại ngoại tệ là: Đô la Mỹ, Singapore, Úc, Yên Nhật, EURO và bảng Anh; Thu mua các loại séc du lịch (Travellers Cheques) như: AMEX, Visa, Citicorp, Master, Thomas Cook; ứng tiền mặt từ thẻ quốc tế: VISA, Master Card. Để cung cấp các dịch vụ phục vụ đại biểu APEC.SOM II một cách thuận tiện và nhanh chóng nhất, BIDV sẽ lập các quầy hoặc bàn giao dịch tại các điểm diễn ra hội nghị và tại một số khách sạn nơi các đại biểu cư trú.

Tại Hội nghị APEC 2006, Việt Nam được đón chào các đại biểu cấp cao đến từ 21 quốc gia thành viên của APEC. Việc tổ chức, cung cấp chu đáo và thuận tiện các dịch vụ hậu cần cho APEC, bao gồm cả các dịch vụ ngân hàng, sẽ góp phần nâng cao hình ảnh và vị thế của hệ thống ngân hàng Việt Nam nói riêng, và đất nước Việt Nam đối với quan khách quốc tế tham dự các hội nghị APEC. *Thu Thủy*

Thành lập Ngân hàng phát triển Việt Nam

Ngày 30/05/2006, tại Hà Nội, Quý hỗ trợ phát triển đã tổ chức lễ công bố Quyết định số 108/2006/QĐ - TTg ngày 19/05/2006 của Thủ tướng chính phủ về việc thành lập Ngân hàng phát triển Việt Nam (VDB) trên cơ sở tổ chức lại Quý hỗ trợ phát triển để thực hiện chính sách tín dụng đầu tư phát triển và tín dụng xuất khẩu của Nhà nước. Tới dự, có Thủ tướng Phan Văn Khải, Bộ trưởng Tài chính Nguyễn Sinh Hùng, Bộ trưởng Công nghiệp Hoàng Trung Hải đại diện các bộ ban ngành của trung ương cùng sự có mặt của lãnh đạo hệ thống quý hỗ trợ 62 tỉnh thành trong cả nước.

VDB chính thức đi vào hoạt động từ tháng 6/2006, có vốn điều lệ là 5000 tỷ đồng.. Hoạt động của VDB không vì mục đích lợi nhuận, tỷ lệ dự trữ bắt buộc bằng 0%, không phải tham gia bảo hiểm tiền gửi. VDB còn được chính phủ bảo đảm khả năng thanh toán, được miễn nộp thuế và các khoản nộp NSNN theo quy định của pháp luật.

Với vai trò là công cụ của Chính phủ, VDB được tự chủ, tự chịu trách nhiệm cao hơn, bám sát những định hướng phát triển và các giải pháp lớn mà Chính phủ đã đề ra, nỗ lực khai thác các nguồn lực tài chính trong và ngoài nước để đầu tư phát triển, thúc đẩy xuất khẩu, góp phần quan trọng vào sự nghiệp CNH - HĐH đất nước./

Bảo Cường